

DOI: <https://doi.org/10.36719/2663-4619/114/143-147>

Natiqə İbrahimli

Bakı Slavyan Universiteti

magistrant

<https://orcid.org/0009-0007-2811-4981>

theibrahimli94@gmail.com

Dil tədrisində istifadə olunan ən son informasiyalar

Xülasə

İngilis dilinin tədrisində istifadə olunan ən son məlumatlar və metodlar, texnologiyanın və tədris yanaşmalarının inkişafı ilə əlaqəli olaraq dəyişir. Müasir dil tədrisi, rəqəmsal texnologiyaların daha geniş istifadə edilməsini tələb edir. Online dərslər, interaktiv tədris platformaları, tətbiqlər (məsələn, Duolingo, Babbel) və süni intellekt (AI) texnologiyaları ilə dərslər daha çevik və fərdiləşdirilmiş hala gəlib. Müəllimlər, Zoom, Microsoft Teams və digər virtual alətlərdən istifadə edərək dərsləri onlayn keçirlər. Dil öyrənmə prosesində, şagirdlər yalnız qrammatika qaydalarına deyil, həm də dilin gündəlik həyatda necə istifadə olunduğuna diqqət yetirirlər. Bu sahədəki yeniliklər və texnoloji inkişaf, dil tədrisinin daha effektiv, əhatəli və şagirdin ehtiyaclarına uyğun hala gəlməsini təmin edir.

Açar sözlər: *ingilis dili, müasir texnologiyalar, qloballaşma, bilik və bacarıq, təlim və tədris*

Natiga İbrahimli

Baku Slavic University

Master student

<https://orcid.org/0009-0007-2811-4981>

theibrahimli94@gmail.com

The Latest Information Used in Language Teaching

Abstract

The latest information and methods used in English language teaching change with the development of technology and teaching approaches. Modern language teaching requires a wider use of digital technologies. With online classes, interactive learning platforms, applications (eg Duolingo, Babbel) and artificial intelligence (AI) technologies, lessons have become more flexible and personalized. Teachers conduct lessons online using Zoom, Microsoft Teams and other virtual tools. In the language learning process, students focus not only on grammar rules, but also on how the language is used in everyday life. Innovations and technological developments in this field ensure that language teaching becomes more effective, comprehensive and adapted to the needs of the learner.

Keywords: *english language, modern technologies, globalization, knowledge and skill, training and teaching*

Giriş

Hal-hazırda texnologiya gündəlik həyatımızı idarə edən həyat nüvəsidir. Son zamanlar cəmiyyətimizdə baş verənlər texnologiya sahəsindəki tərəqqi və yeniliklərlə bağlıdır. Texnologiya “yeni tip məktəblər” üçün bir zərurətdir, çünki texnologiyanın istifadəsi təlim, tədris keyfiyyətinin yüksəldilməsi, məhsuldarlığın, səmərəliliyin artırılması, təhsildə münasibət mübadiləsinin qurulması, peşə inkişafı və kadr profilinin uyğunluğunu özündə cəmləşdirir. Qloballaşma bütün dünyada İngilis dilinin xüsusiyyətlərini və əhəmiyyətini artırdı. Dilin tədris olunmasında texnologiyanın sürətli inkişafı bir çox məsələlərdə öz cavabını tapmayan yeni sualların yaranmasına səbəb oldu. Texnologiyanın tətbiqi İngilis dilində tədris metodlarını xeyli dəyişdi. Tədrisin

irəliləməsi baxımından maraqlı və daha məhsuldar olması kimi bir çox alternativlər önə sürdü. Multimedia texnologiyası və onun İngilis dilinin tədrisində tətbiqi, xüsusilə də təhsildə dilin ünsiyyət vasitəsi kimi kontekstdə daha güclü və təsirli bir vasitə kimi əsas göstərici hesab olunur. Bunun üçün də artıq ənənəvi üsullarla deyil, tədrisin müasir texnologiyalar ilə zənginləşdirilməsi əsas götürülməlidir.

Müasir texnologiyaların tətbiqi konsepsiyası ilə tanışlıq yalnız müasir cihaz və proqramların istifadəsi ilə məhdudlaşmır, əksinə daha sürətli və hərtərəfli öyrənmə inkişafını asanlaşdıran innovativ sistem və tədris metodlarının tətbiqini əldə edir. Mövcud pedaqoji nəzəriyyələrə görə, texnologiyanın öyrənmə potensialından istifadə etməklə şagirdlər öz dil biliklərini və bacarıqlarını daha yaxşı əldə edə bilirlər. İngilis dilinin tədrisində texnologiyanın istifadəsi tələb olunan nəticələrə nail olmaqla tələbələrə fayda gətirən müasir vasitələr sisteminin və digər komponentlərlə birləşməsinin özündə birləşdirir. İngilis dili tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, xüsusən də çoxsaylı sahələr və fənlər üzrə görünməmiş inkişaf fonunda əvəzsiz hala gəlir. İngilis dili tədrisini optimallaşdırmaq və müəllimlər təhsil sektorunun kompüterləşdirmə, multimediyaya qurğuları, mobil telefonlar, audio-vizual effekt tətbiqləri və sosial media kimi müasir texnoloji vasitələr tətbiq etməklə qlobal texnoloji inqilabdan yayınmaması vacibdir. İnternet asanlıqla, dərhal və demək olar ki, məhdudiyyətsiz bir proqram təminatına, tətbiqlərə və İngilis dilinin tədrisini və öyrənməsini sürətləndirə bilən köməkçi platformalara və materiallara giriş əldə edir. Bu mənfəətlər hamı üçün geniş ola bilsə də, müəllimlərin tez-tez fərqli vasitələrin və tədris metodlarının işlədilməsində əsas rol oynadığı xüsusi qeyd olunmalıdır. Üstəlik, bir çox bu cür proqramlar, eyni zamanda şagirdlərin anlama və İngilis dili biliklərinə yiyələnmələri zamanı effektiv İngilis dilinin tədrisini təşviq etmək üçün hazırlanmışdır (Abbasova, 2014).

Tədqiqat

Elmin genişləndirilmiş dünyagörüşü təhsildə yeni yanaşmalar aşkar edir. Yaradıcılıq və öyrənmə üzrə aparıcı elm mütəxəssisi professor R. Keith Sawyerin apardığı araşdırma, dərin öyrənməyə səbəb olan təcrübələr verməklə texnologiyanın akademiya təsir etmək və inkişaf etdirmək gücünü vurğulayır. Bunlara tələbələrə birgə öyrənməyə, modelləri sınağa və yenidən dizayn etməyə və biliklərini həm vizual, həm də şifahi şəkildə ifadə etməyə imkan vermək daxil edilir. Mütəxəssislər, öyrənmənin arxasında duran insan psixologiyasının zaman keçdikcə çox dəyişmədiyini düşündüyünə baxmayaraq, yeni materialı dərk etməyimiz, saxlamağımız və almağımıza təsir edən xarici amillər daim inkişaf edir. Rəqəmsal inqilab sürətləndikcə texnologiya bizə öyrənmə təcrübələrini formalaşdırmaq və öyrənmə məqsədlərinə çatmaq üçün maraqlı imkanlar verir. Təhsil sektorunda texnoloji irəliləyişlər və yeniliklər gözə çarpan təsir bağışlayır və bir çox ssenarini dəyişdirir. İKT sözünə kompüter, mobil telefon, radio, televiziya və peyk sistemi kimi hər hansı bir rabitə cihazı daxildir. İnternet imkanları ilə əlaqəlidir (Ağazadə, 1974).

İndi texnologiyanın İngilis dilinin tədrisi üçün bir vasitə kimi rolu və istifadəsi getdikcə artır, çünki müəllimlər tələbələrin İngilis dilini çox asanlıqla öyrənmə biləcəkləri həm müstəqil, həm də birgə öyrənmə mühiti yaratmaq qabiliyyətini başa düşmüşlər. Tədris və təlim prosesində İKT-nin istifadəsi bir saata ehtiyac duyur və müəllimin İKT inteqrasiyası ilə tədris tədris prosesində yenilikçi və həvəsli olacağı gözlənilir. Müəllim təhsili yaymaqda texnologiyadan istifadə etməyi düşünməlidir. İngilis dilinin tədrisində müasir texnologiyaların istifadəsi, İngilis dilinin tədrisi ilə bilavasitə əlaqəli və arzu olunan məqsədə çatmağa səbəb olan metodların, vasitələrin, materialların, cihazların, sistemlərin və strategiyaların innovativ tətbiqini əhatə etmək üçün geniş şəkildə başa düşülür. Beləliklə, indi texnologiya ümumiyyətlə bir sıra tədris və öyrənmə kontekstində vacib bir təhsil və köməkçi vasitə kimi İngilis dilinin tədrisində xüsusi rolu var, çünki pedaqogikanın həm məzmununu, həm də çatdırılmasını artırmaq üçün bir sıra potensial imkanlar verir (Abbasova, 2015).

Müasir texnologiyaların tətbiqi konsepsiyası ilə tanışlıq yalnız müasir cihaz və cihazların istifadəsi ilə məhdudlaşmır, əksinə daha sürətli və hərtərəfli öyrənmə inkişafını asanlaşdıran innovativ sistem və tədris metodlarının tətbiqini əldə edir. Mövcud pedaqoji nəzəriyyələrə görə, texnologiyanın öyrənmə potensialından istifadə etməklə şagirdlər öz dil biliklərini və bacarıqlarını daha yaxşı əldə edə bilirlər. Tədris prosesində təlim keyfiyyətinin artırılması məqsəd əsas

götürülərək tətbiq olunan interaktiv metodlarından istifadə İKT və digər vasitələr önəmli rol oynayır. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisdə tətbiqi müxtəlif dərslər formalarının həyata keçirilməsi və bu zaman pedaqoji şərtlərin formalaşdırılmasına imkan vermişdir. Texnologiyanın istifadəsi həm sinif daxilində, həm də sinif xaricində təlim prosesinin vacib hissəsinə çevrilmişdir. Texnologiya təhsildə məhsuldarlığın əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmasına nail olmaq üçün ayrılmaz fundamental struktur dəyişikliklərini tələb edir. Həm tədrisə, həm də öyrənməyə dəstək olmaq üçün istifadə olunan texnologiya, sinif otaqlarını kompüterlər və əl cihazları kimi rəqəmsal təlim vasitələri ilə təchiz edir, kurs təcrübələrini və tədris materiallarını genişləndirir, gündə 24 saat, həftənin 7 günü öyrənməyi dəstəkləyir, tələbə fəallığını və motivasiyasını artırır, öyrənməyi sürətləndirir. Texnologiya, eyni zamanda, əlaqəli tədrisin yeni bir modelinə yiyələnməklə tədrisi dəyişdirmək gücünə malikdir. Bu model müəllimləri şagirdlərinə və peşə məzmununa, mənbələrə və sistemlərə öz təlimlərini inkişaf etdirməyə və öyrənməyi fərdiləşdirməyə kömək edir. Texnologiya öyrənmə təcrübəsini dəyişdirir. Müasir texnologiyalar smartwatch və smartfon kimi çox funksiyalı qurğulara yol açdı. Kompüterlər əvvəlkindən daha sürətli, daha portativ və daha yüksək gücə malik oldu. Bütün bu inqilablarla texnologiya həyatımızı daha asan, daha sürətli, daha yaxşı və əyləncəli hala gətirdi. İKT sahəsində savad müasir texnoloji cəmiyyətimizdə həyat üçün əsasdır. Tələbələrə həyatı boyu öyrənən və 21-ci əsrin qlobal vətəndaşları olmaq üçün İKT-ni həm İngilis tədris planına, həm də İngilis dili pedaqoji təcrübəsinə uğurla daxil etməliyik. İKT tədris və öyrənmə qabiliyyətini artırmaq üçün dəyərli bir vasitədir. Müəllimlər üçün İKT peşəkar bir qaynaqdır: sinif təhvil rejimi, etibarlı və qiymətli mətn tiplərinin mənbəyidir. Biliklərin axtarışı və idarə olunması ilə əlaqəli bəzi ümumi istifadə olunan İKT vasitələrinə qrup Epoçt, telekonfrans, video konfrans, söhbət, forum, qrup proqram təqvim, paylaşılan məlumat fəzalarında iş axını idarəetmə sistemi, qrup qərarı kimi Rabitə və Əməkdaşlıq sistemləri daxildir. Eynilə, sənədlərin idarəetmə sistemləri, məzmun idarəetmə sistemləri, internet, axtarış motorları, kompüter və google, habelə dərslərdən sonra müəllimlə əlaqə yaratmaq üçün e-poçt, sosial şəbəkə saytlar, mesajlaşma, bundan savayı mobil tətbiqlər, onlayn lüğətlər, radio, televiziya, kabel, nişanlar, CD, DVD və digər yüksək əlçatan məlumatlara əsaslanan alt sistemləri dil tədrisi və öyrənməsində faydalıdır (Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası, 2013).

İngilis dilinin populyarlığı gündən-günə genişləndikcə, İngilis dili müəllimləri dilləri öyrətmə metodlarında dəyişiklik ehtiyacını hiss edirlər, lakin müəllimlərin əksəriyyəti hələ də ənənəvi qaydada dərslər deyir. İngilis dili ilə ayaqlaşmaq tədrisdə daha çox uyğunluq və uğur qazanmaq üçün onlar multimedia dünyasına çıxmaq məcburiyyətindədirlər. İngilis dili tədrisini asanlaşdıran vasitələr onlayn İngilis dili anlayışını yaradı ki, veb saytları, elektron lüğətləri, kompüterlə işləyən dil tədris proqramlarını, təqdimat proqramlarını, müxtəlif söhbət və e-poçt mesajlaşma proqramlarını, CD pleyerləri dinləmək, çox sayda YouTube və digər videokliplər, virtual konfransların təşkil olunmasının inkişafına gətirib çıxartdı. Multimedia texnologiyası dedikdə insanların həm fikirlərini bölüşmələrinə imkan verən həm qurğudan, həm də əşyalardan istifadə edən kompüter əsaslı interaktiv tətbiqlər, mətn, qrafika, animasiya, video və səs birləşməsi aiddir (Abbasova, 2010, s. 51).

XXI əsr qloballaşma və informasiya texnologiyaları əsridir. Harry Samuels'in iddia etdiyi kimi: "Son vaxtlar sosial mediada və informasiya texnologiyalarında baş verən hadisələr xarici dildə təhsili yeni istiqamətlərə aparır. İngilis dili dünyanın ən vacib ünsiyyət vasitələrindən biridir, belə ki, bu dili öyrənmək vacibdir" (Hüseynzadə, 2009, s. 30). Nəticədə İngilis dili tədrisi təhsildə vacib mövzulardan biridir.

Texnologiya ilə əlaqəli sinif, kompüter laboratoriyası və ya tədris mərkəzi günümüzdə daha da inkişaf etdirilir. Artıq onlayn təhsil, distant təhsil dövrümüzdə getdikcə daha aktual hal alır deyə bilərik, əlbəttə ki, bunun təhsilin keyfiyyətində müsbət və mənfi cəhətləri vardır. Ancaq həqiqət budur ki, bu günün texnologiyaları ilə İngilis dilini evdə, idman salonunda, maşın sürərkən və ya faktiki olaraq hər yerdə kiçik bir kompüter, mobil cihaz və ya İnternetə qoşulmaqla doğru resursları əldə etməklə İngilis dili təhsilini eyni dərəcədə yaxşı davam etdirə bilər. Biz artıq siniflə məhdudlaşmırıq. Rabitə və kompüter texnologiyaları inkişaf etdikcə kiçik və daha çox mobil, kiçik

ölçülü mobil rəqəmsal media cihazları tədris vasitəsinə çevrilir. Müasir İngilis dili müəllimlərinin əksəriyyəti hazırda optimal tədrisi asanlaşdırmaq üçün hazırlanmış bir sıra texnoloji vəsaitləri fəal şəkildə birləşdirirlər. Cari tədqiqat, buna görə də son elmi və texniki inkişafı tətbiq edən, tədrisçilərini fənni səmərəli və keyfiyyətli çatdırmağı təmin edən texnoloji bacarıqlarla təchiz edən, audio-vizual və müasir texniki media ilə təmin edən innovativ tədris planlarını hazırlamaqla İngilis dilində tədrisdə istifadə olunan texnologiyanın müxtəlif elementlərinə toxunur. Metodikada dil öyrənmənin ən önəmli yanaşma yolu dili kəşf edərək öyrənməkdir. Müasir texnologiyalara əsaslanan dil tədrisində dilin əsasən yerli dil daşıyıcıları ilə ünsiyyət quraraq öyrənilməsi əsas prioritet hesab olunur. Bu baxımından tələbələr internet vasitəsilə sinxron və qeyri-sinxron ünsiyyət vasitələrindən istifadə edərək öz dil bacarıqlarını inkişaf etdirə bilirlər.

Dünyanın təhsil tarixində uzun illər yaddaş məktəbi insanların xidmətində olmuş, əsrlər boyu onların inkişafını şərtləndirmişdir. Yaddaş məktəbinin mahiyyətində akademik biliklər vermək, şagirdləri öyrəndiklərinin həcminə görə dəyərləndirmək üstün yer tutmuşdur. Bu gün sosial mühit dəyişmiş, insanların düşüncə, idrak bacarıqlarına, yaradıcılıq qabiliyyətlərinə ehtiyac yaranmışdır. Belə ki, müasir dövrdə məktəbin, bütövlükdə təhsilin funksiyası dəyişir. Müasir məktəbin şagirdlərinin nailiyyəti kreativ bacarıqlarının səviyyəsi ilə ölçülür. Azərbaycan məktəblərində də bu keyfiyyətlərin olması məntiqə uyğun bir zərurət kimi özünü büruzə verir. Bu səbəbdən də “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış - İnkişaf Konsepsiyası” şagirdlərin idrak fəallığını, ümumi inkişafını ləngidən mövcud “yaddaş məktəbi”ndən “təfəkkür və düşüncə məktəbi”nə keçidin təmin olunması məqsədilə sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Dövlət Strategiyasında strateji hədəflərdən biri də “səriştə əsaslı ümumi təhsil standartları və kurikulumlarının hazırlanması”dır. Bu isə öz növbəsində standartların kurikulumların strukturundan çıxarılaraq təkmilləşdirilməsi və ayrıca təqdim olunması zərurətini meydana qoyur. Qlobal dünyada təhsilə qoyulan ümumi tələblərdən biri də onun standartlaşdırılmasıdır. İstər təhsil səviyyəsi, istərsə də ayrı-ayrı fənlər üçün müəyyən olunmuş bu standartlarda şagirdlərin sadəcə əldə edəcəkləri bilik və bacarıqlar deyil, onların şəxsiyyətini keyfiyyət cəhətdən müəyyən edən qabiliyyətlər ifadə olunur. Bunlar artıq müasir təhsil məkanında səriştələr (kompetensiyalar) kimi geniş şəkildə işlənməkdədir. Bu səriştələr şagirdlərdə idraki, hissi-emosional və psixomotor bacarıqlar əsasında formalaşır. Bu baxımdan təhsilin məzmununun formalaşmasında akademik biliklərlə yanaşı, praktik bilik və bacarıqların, səriştənin vacibliyi önə çəkilir. Səriştə-əldə edilmiş bilik və bacarıqları praktik fəaliyyətdə effektiv və səmərəli tətbiq etmək qabiliyyətidir.

Tənqidi təfəkkürün inkişaf etdirilməsi, şagirdlərdə əməkdaşlıq və yaradıcılıq qabiliyyətlərinin üzə çıxarılması və formalaşdırılması kimi əhəmiyyətli vəzifələrdən biri də şagirdlərə kommunikativ kompetensiyaların aşılmasıdır. Kommunikasiya bacarıqları öyrənmə prosesini asanlaşdırır, tələbə və müəllim münasibətlərini daha da möhkəmləndirir. Bu bacarıq özündə tələbələr tərəfindən fikir və ideyaların danışq və yazı yolu ilə aydın və effektiv ifadə edilməsini, kommunikasiya axınlarının düzgün dəyərləndirilməsini, müxtəlif ünsiyyət növlərinin yaradılması və onların effektiv rolunun dərk olunmasını ehtiva edir. Bu gün Azərbaycan dünya birliyi ölkələri ilə ictimai həyatın bütün sahələrində səmərəli əməkdaşlıq edən bir ölkədir. Buna görə də başqa fəaliyyətlərlə yanaşı, bir və ya iki xarici dildə ünsiyyət qurmağı, əlaqə saxlamağı bacaran şəxsiyyətin formalaşdırılması müasir məktəbin mühüm vəzifələrindən biridir. Buna görə də öyrədilən dil ünsiyyət vasitəsi olmalı və ondan kommunikativ məqsəd üçün istifadə olunmalıdır.

Müasir şagird öz dünyagörüşü və bilikləri həcmində ana dilində və xarici dildə ünsiyyət yaratmağı bacarmalıdır. Xarici dilin kommunikativ səriştəlilik kontekstində həyata keçirilməsində şagirdlərin şifahi şəkildə eşitdiyini və oxuduğunu başa düşmələri, öz fikrini şifahi və yazılı ifadə edə bilmələri, şagird və müəllim arasında danışq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, şagirdlərin verilən dil və nitq materialları üzərində iş apara bilmələri, dil materiallarının məzmununun necə şərh edilməsi, şəkillər üzrə müsahibə, ekskursiyalar, filmlərin müzakirəsi, bədii əsərlərin təhlili və s. dil vərdisləri əsas rol oynayır. Xarici dillərin tədrisinin əsas məzmunu və məqsədi şagird şəxsiyyətinin inkişaf etdirilməsi ilə yanaşı onların linqvistik qabiliyyətlərinin üzə çıxarılmasına, xarici dildə nitq inkişafına böyük maraq və həvəsin yaradılmasına, şagirdə müstəqil öyrənmək

bacarığı və vərdişlərinin aşılmasına yönəlməlidir. Xarici dilin öyrənilməsində şifahi nitq fəaliyyətinin əsas bu növlərinə riayət olunmalıdır:

- reseptiv (oxuyub anlama və dinləyib anlama);
- produktiv (öz fikrini şifahi və yazılı ifadə edə bilmə);
- interaktiv (iki və daha çox fərd arasında reseptiv və produktiv fəaliyyətlərin qarşılıqlı mübadiləsi və dəyişməsi);
- mediasiya-əlaqələndirici fəaliyyət (interpretasiya və tərcümələrlə mənimsəmə) (Əliyeva, 2018, s. 194).

Kommunikativ təlim zamanı produktiv fəaliyyət mütləq reseptiv fəaliyyətlə vahid təşkil etməlidir. Produktiv fəaliyyət zamanı şagirdlər aşağıdakı hallarda öz fikirlərini yazılı və şifahi ifadə edə bilmək vərdişləri qazanırlar:

- nitqin dialoji və ya monoloji formasından istifadə etməklə;
- gündəlik həyatda rast gəldiyi hər bir hadisəni başa düşüləcək tərzdə şərh etməklə;
- öyrəndiyi səsləri düzgün tələffüz etməyi, cümlənin ritmi, səs tonu və səslənməsi, vurğu kimi danışmaq üçün vacib olan elementləri yerli-yerində işlətməklə və s. (Abbasova, 2005, s. 194).

Nəticə

Nəticə etibarilə, sonda onu da qeyd etmək lazımdır ki, kommunikativ təlim zamanı şagirdlər üçün lazımı sosial-psixoloji atmosferin yaradılması vacibdir. Kommunikativ təlim prosesində şagirdlər yavaş-yavaş müstəqilliyə alışı, sərbəst düşüncə fikir söyləməyə can atırlar. Bu prosesdə müəllim daim şagirdlərin yaş və fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə almalı, öyrədilən dildə gözəl danışmağı bacarmalı və bununla şagirdlərə misilsiz nümunə olmalıdır.

Ədəbiyyat

1. Abbasova, M. Y. (2014). *İngilis dili global dil kimi. XXI əsr mədəni paradigması multimədəni aspektdə, Respublika elmi-praktik konfransı*. Bakı: Azərbaycan, 128-129.
2. Abbasova, M. Y. (2015). *Müasir dövrdə dil siyasəti problemi*. Azərbaycanda Xarici Dillər: Elmi metodik və ictimai-publisistik jurnal, 79-83.
3. Abbasova, S. (2005). *İngilis dilinin fənninin tədrisi metodikasında yeni, müasir təlim metodları*. Bakı.
4. Abbasova, S. (2010). Xarici dilin tədrisində nitq ünsiyyəti üçün vacib olan psixoloji xüsusiyyətlər. *Mədəniyyətlərarası dialoq: lingvistik, pedaqoji və ədəbi aspektlər*. Bakı: Mütərcim, 191-195.
5. Ağazadə, N. A. (1974). *Xarici dillərin tədrisi metodikası və dilçilik*. Bakı: Nəşriyyat.
6. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası. (2013). Təhsil, (10), 4-16.
7. Əliyeva, M. (2018). *Xarici dilin tədrisində kommunikativ yanaşmanın tətbiqi*. Bakı Dövlət Universitetinin Xəbərləri, 2(54), 45–50.
8. Hüseynzadə, G. C. (2009). *Xarici dillərin tədrisində islahatların tətbiqi: Müəllim yönümlü tədrisdən tələbə yönümlü tədrisə keçid*. "Elm" ilinə həsr olunmuş Xarici dillərin tədrisinin aktual problemləri, II Respublika elmi konfransının materialları, Bakı: ADU, 220-226.

Daxil oldu: 17.11.2024

Qəbul edildi: 19.02.2025